

H₂O P

KIWA MAAKT KWALITEIT ZICHTBAAR

Een medewerker van Kiwa doet enkele tests in het drinkwaterlaboratorium

Ze hebben allemaal een passie voor water. Toch verschillen bedrijven in de waterketen qua visie, bedrijfsactiviteiten en -cultuur. Maandblad H₂O portretteert verschillende bedrijven met verschillende gezichten. De negende en laatste aflevering: kwaliteitsinstituut Kiwa, dat al sinds 1948 allerlei drinkwatertoepassingen beproeft en certificeert.

Tekst Marloes Hooimeijer | Foto's Kiwa

‘We zeggen nu tegen de drinkwaterbedrijven: we zijn niet meer ván, maar wel vóór jullie’

Keurings Instituut voor Waterleiding Artikelen, daar stond de afkorting Kiwa voor op het moment van oprichting in 1948. In eigendom van de gezamenlijke waterbedrijven moest Kiwa zorg dragen voor de kwaliteit van het drinkwater; als testinstituut voor watertoepassingen, zoals leidingen en kranen.

“Dat begon als afnamekeur, waarbij we eindproducten controleerden, en ontwikkelde zich naar focus op de kritische controlepunten in het hele productieproces – meekijken in de keuken”, vertelt Rosé Derwort, manager drinkwaterinstallaties bij Kiwa.

Inmiddels beschikt Kiwa over een uitgebreid scala aan test- en certificatiediensten om de vereiste kwaliteit voor alle partijen in drinkwaterland zichtbaar te maken. Zoals de Kiwa ATA-productcertificering, die duidelijk maakt dat materialen en chemicaliën die waterleidingbedrijven gebruiken aan de geldende eisen in het Drinkwaterbesluit voldoen. Of het certificaat Waterleidingstechnisch Veilig (conform NEN 1006) voor de veilige aansluiting van ‘gevaarlijke toestellen’ op het drinkwaternet, zoals wasmachines en doseertoestellen. Om voor certificering in aanmerking te komen, moeten de producten en de fabricageprocessen voldoen aan Kiwa’s bijbehorende beoordelingsrichtlijnen, op basis van alle eisen, voorschriften en wetten die van toepassing zijn op het product of proces.

Vooraf de vraag naar procescertificaten ziet Derwort fors toenemen. “Bij productcertificering kijken we of een product aan alle vereisten voldoet en het fabricageproces in een beheerst kwaliteitssysteem is ingebed. Maar de som van de delen – het proces – wordt steeds belangrijker: als een legionellepreventieapparaat verkeerd wordt geïnstalleerd of beheerd gaat het alsnog fout.”

Een andere trend die hij signaleert is die van ‘besparen, besparen, besparen’, op water- en energieverbruik. “Maar daaraan zitten ook risico’s. Je moet bijvoorbeeld niet zomaar gaan douchen onder water dat verwarmd is door een zonneboiler zonder naverwarming of aanvullende beheersmaatregelen. Dat water wordt niet altijd heet genoeg, waardoor je risico loopt op legionellabesmetting.”

SAMENWERKEN MET INSPECTIE

“Kiwa levert met al zijn kennis een grote bijdrage aan legionellapreventie: met de waterwerkbladen met instructies voor de installatiebranche, beoordelingsrichtlijnen en door deelname aan specialistische werkgroepen. Het bedrijf kan goed aan alle betrokkenen uitleggen waarom bepaalde eisen gelden om legionellagroei te voorkomen”, zegt Hans de Vries, coördinerend specialistisch inspecteur bij ILT, de Inspectie Leefomgeving en Transport van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Samen met de drinkwaterbedrijven en ILT vormt Kiwa bovendien het Platform Controle en Handhaving (PCH) voor legionellapreventie. De Vries: “De drinkwaterbedrijven hebben de wettelijke controletaak, ILT is handhaver. >

Rosé Derwort: ‘Certificering van processen wordt steeds belangrijker’

HET 'TOESTELLENLAB' ANNO 2013

Wat ooit het 'toestellenlab' heette op het Kiwa-hoofdkantoor in Rijswijk, is volgens manager drinkwaterinstallaties Rosé Derwort inmiddels uitgegroeid tot een hightech laboratorium, een 'walhalla voor waterbouwkundigen geïnteresseerd in hydraulica'.

Op een klein aantal vierkante meters staat een indrukwekkende hoeveelheid testapparatuur, verbonden aan laptops. Het geluid van stromend water, waterpompen en andere mechanica golft lekker weg in de oren.

In het lab zijn complete waterleidingen met watermeters aangesloten op een reservoir waar het water weer uitstroomt. Een rijtje huismeters en een grote watermeter worden getest om te zien of ze juist geijkt zijn. Verderop test een apparaat óf en onder welke condities verchromde kraanhendel in een soort oven, waar die de zoutspoor moet zien te doorstaan. Derwort: "Stel dat er één gaatje in zit, dan laat het chroom los."

Met elkaar hebben we een inspectierichtlijn opgesteld, met de nadrukkelijke inbreng van Kiwa."

De afgelopen jaren vormden volgens de inspecteur vooral de 'alternatieve technieken' een uitdaging voor het platform. "Hoe kunnen bijvoorbeeld speciale filters of koper-zilverionisatie ervoor zorgen dat legionella niet in de leidingen terecht komt? Er ontstond een kleine maar agressieve markt voor dit soort nieuwe technieken, die lang niet allemaal deugden. Kiwa heeft er inmiddels enkele gecertificeerd; dit geeft duidelijkheid voor alle partijen."

De volgende uitdaging staat de PCH-partners echter alweer te wachten: "Bij het aansluiten van drinkwaterinstallaties in nieuwbouwcomplexen gaat nog veel fout, waardoor legionella grotere kans heeft om te groeien."

OVERNAME

Geleidelijk heeft Kiwa zijn werkgebied uitgebreid naar andere markten, zoals 'bouw en constructie' en 'gezondheid en zorg'. In 2006 nam ABN Amro Participaties het eigendom over van de gezamenlijke drinkwaterbedrijven. Eerder dat jaar hadden de drinkwaterbedrijven Kiwa Water Research (KWR) al losgekoppeld van Kiwa, waar zij wel eigenaar van

bleven. In 2011 nam NPM Capital de Kiwa-aandelen van ABN Amro over. Derwort: "Dat we eigendom van de drinkwaterbedrijven waren stond op gespannen voet met onze ambitie om ook op de Europese certificeringsmarkt een rol te gaan spelen. Waterbedrijven mochten van de minister immers geen risicodragende of branchevreemde activiteiten ondernemen met nutsgeld dat bestemd was voor de Nederlandse drinkwatervoorziening. We zeggen nu tegen de drinkwaterbedrijven: we zijn niet meer ván, maar wel vóór jullie. Ze vragen ons ook weleens of we als commerciële partij nog wel onafhankelijk zijn. Já, want die onafhankelijkheid ontlene wij niet aan het eigendom, maar aan de accreditaties die wij voor onze tests en certificaten krijgen van de overheid, zoals voor Kiwa ATA."

Nu is het zaak voor Kiwa om ervoor te zorgen dat certificaten voor drinkwatertoepassingen die in Nederland geaccrediteerd zijn ook elders in Europa geldig zijn. "De markt internationaliseert, dus willen wij zaken kunnen doen met de Europese drinkwaterindustrie volgens de Europese Drinkwaterwet en Europese normen, zoals de nieuwe NEN-EN 806 (voor drinkwaterinstallaties in gebouwen) die eraan komt. Dan is het prettig als de certificeringshobbel maar één keer genomen hoeft te worden. Maar dat kan pas als Europese landen elkaars keuringscertificaten accepteren en daarvoor zijn eenduidige, internationale tests nodig en een gelijke controle op de certificatieschema's."

In Europees verband trekken koplopers in veilige drinkwatervoorziening Nederland, Engeland, Frankrijk en Duitsland (4MS) de kar om tot harmonisatie van testmethodes te komen. Kiwa ondersteunt het ministerie van Infrastructuur en Milieu in dit 4MS-overleg, waarvan de uiteindelijke bedoeling is om tot een blauwdruk voor Europese regelgeving te komen.

Want Nederlandse fabrikanten van waterinstallaties die denken dat ze met de Europese CE-markering – die Kiwa als *notified body* namens de EU mag uitgeven – hun producten in alle landen wel kwijt kunnen, komen volgens Derwort helaas bedrogen uit. "Het CE voor bouwproducten, waaronder ook de componenten van een drinkwaterinstallatie vallen, gaat uit van een 'fabrikanteigen verklaring' en dan kan er ook rotzooi gemaakt worden. CE is heus niet volksvijand nummer 1, maar biedt ook niet de veiligheid die wij met onze certificatediensten bieden." |

KIWA

- Opgericht in 1948
- 11 locaties in Nederland (hoofdkantoor in Rijswijk); gevestigd in 13 landen.
- Bedrijfsopbrengsten 2012: 153,8 miljoen euro
- Aantal fte's in 2012: 1.226
- Aantal fte's drinkwaterdivisie (Nederland): circa 50

